

บทที่ 8
แบบต่างๆ ของการประกันชีวิต
และข้อตกลงในกรมธรรม์

สัญญาประกันชีวิตกระทำขึ้นระหว่างผู้เอาประกัน (Insured) ซึ่งเป็นผู้ที่หวังได้รับเงินผลประโยชน์เมื่อได้รับความเสียหายจากภัย กับผู้รับประกัน (Insurer) ที่สัญญาว่าจะจ่ายเงินผลประโยชน์ให้โดยหวังรับเบี้ยประกันเป็นการตอบแทน สัญญาประกันชีวิตเป็นการกระทำที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนที่จะเกิดแก่ผู้เอาประกัน อันเนื่องมาจากการขาดรายได้เพราะความมรณะเกิดขึ้นก่อนเวลาอันควร หรือเพราะมีอายุอยู่ยาวนานเกินกว่าความสามารถที่จะหารายได้ ฉะนั้น สัญญาประกันชีวิตจึงเป็นสัญญาที่ทำขึ้น เพื่อ:-

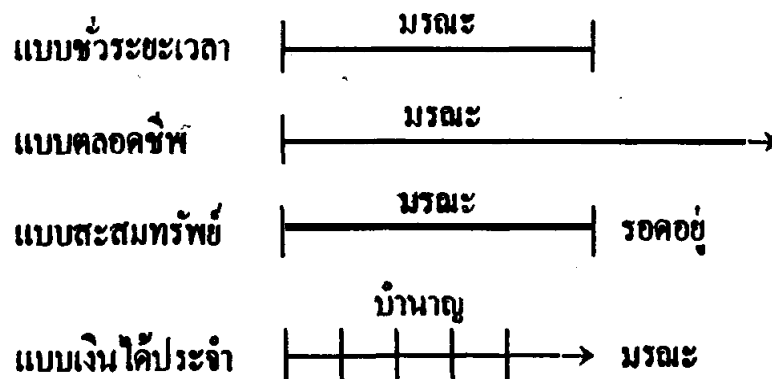
๑. เงินผลประโยชน์ในกรณีที่มีความมรณะเกิดขึ้น หรือ
๒. เพื่อเป็นรายได้ในยามชรา หรือ
๓. เพื่อสะสมเงินไว้ลงทุน หรือเพื่อเป็นทุนการศึกษาของบุตร หรือเป็นรายได้แก่ภรรยา หรือ
๔. เพื่อสำหรับชำระหนี้สินหรือไถ่ถอนจำนอง เป็นต้น

การประกันชีวิตจึงต้องมีแบบต่างๆ แตกต่างกันไป เพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไปสำหรับผู้เอาประกันแต่ละคน แบบของการประกันชีวิตที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน อาจแยกออกเป็นแบบใหญ่ๆ ได้ ๔ แบบ คือ:-

๑. การประกันแบบชั่วระยะเวลา (Term Insurance) คือสัญญาที่บริษัทจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้ หากผู้เอาประกันถึงแก่กรรมในระหว่างสัญญา
๒. การรับประกันแบบตลอดชีพ (Whole Life Insurance) คือสัญญาที่บริษัทจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้เมื่อผู้เอาประกันถึงแก่กรรม
๓. การประกันแบบสะสมทรัพย์ (Endowment Insurance) คือสัญญาที่บริษัทจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้ หากผู้เอาประกันถึงแก่กรรมระหว่างสัญญามีผลบังคับหรือมีชีวิตรอดอยู่เมื่อสัญญาสิ้นสุดผลบังคับ

๔. การประกันแบบเงินได้ประจำ (Annuity Insurance) คือสัญญาที่บริษัทจะจ่ายบำนาญให้แก่ผู้เอาประกันเป็นงวดๆ ให้จนถึงแก่มรณะ หากมีชีวิตอยู่จนถึงอายุหนึ่ง

การดำเนินงานประกันชีวิตอาจกระทำในรูปสมาคม บริษัท โดยทำการประกันชีวิตเดี่ยว (Single Life Insurance) หรือทำการประกันชีวิตหมู่ (Group Life Insurance) ก็ได้

กรมธรรม์ประกันชีวิต เป็นสัญญาที่กำหนดความความรับผิดชอบของบริษัทที่มีต่อผู้เอาประกัน และหน้าที่ที่ผู้เอาประกันพึงปฏิบัติ และข้อตกลงอื่นๆ เช่นสัญญาทั่วไป ฉะนั้นจึงต้องกระทำขึ้นโดยวิญญูและซัดเงิน และเนื่องจากบริษัทเป็นผู้ร่างกรมธรรม์ขึ้นแต่ฝ่ายเดียว ฉะนั้นตามหลักกฎหมายจึงต้องตีความเข้าใจผู้เอาประกันมากกว่าบริษัท และเนื่องจากกรมธรรม์จะต้องระบุข้อตกลงไว้มากมาย ยากที่ผู้เอาประกันจะเข้าใจได้โดยละเอียด กฎหมายจึงกำหนดให้บริษัทต้องเสนอกกรมธรรม์ที่จะใช้กับผู้เอาประกันให้นายทะเบียนประกันชีวิตพิจารณา และให้ความเห็นชอบเสียก่อน เพื่อป้องกันมิให้มีข้อความสับสนอันอาจทำให้ผู้เอาประกันเสียเปรียบ หรือมีปัญหาทางกฎหมายในอนาคตขึ้นได้

กรมธรรม์ประกันชีวิตประกอบด้วยใบคำขอเอาประกันที่ผู้เอาประกันได้กรอกและลงลายมือชื่อไว้ ทว่ากรมธรรม์ที่มีข้อตกลงโดยละเอียดและข้อแก้ไขข้อความในกรมธรรม์หรือเพิ่มเติมในกรมธรรม์ที่ทำเป็นใบแทรกหรือแนบติดมากับกรมธรรม์

ข้อตกลงระหว่างบริษัทกับผู้เอาประกันจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรเสมอ และจะต้องแนบมากับกรมธรรม์จึงจะมีผลบังคับ

ใบคำขอเอาประกัน แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนด้วยกัน คือ.-

ส่วนแรก แสดงจำนวนเงินที่ขอเอาประกัน ถ้อยแถลงของผู้เอาประกันที่เกี่ยวกับประวัติส่วนตัว เช่น อายุ ที่อยู่ อาชีพ จำนวนเงินเอาประกันชีวิตที่มีอยู่แล้ว และชื่อผู้รับประกัน เป็นต้น

ส่วนที่สอง เป็นถ้อยแถลงของผู้เอาประกันเกี่ยวกับสุขภาพ และรายงานการตรวจโรคของแพทย์ ถ้อยแถลงของผู้เอาประกันในเรื่องนี้จะต้องแถลงถึงประวัติการรักษาพยาบาล และประวัติของครอบครัว

ผู้เอาประกันจะต้องแถลงข้อความตามคำถามในใบคำขอเอาประกันโดยสุจริต มิฉะนั้นแล้วสัญญาจะเป็นโมฆะ และตามหลักสากลเมื่อบริษัทออกกรมธรรม์มาให้แก่ผู้เอาประกัน จะต้องแนบลำเนาใบคำขอเอาประกันนี้มาด้วย เพื่อแสดงว่าเป็นส่วนหนึ่งของกรมธรรม์ และผู้เอาประกันจะได้ทราบว่าตนได้ให้ถ้อยแถลงในใบคำขอไว้อย่างไรบ้าง จะได้เป็นข้อต่อสู้กับบริษัทในอนาคตได้ หากบริษัทโต้แย้งความสมบูรณ์แห่งสัญญา

๒. กรมธรรม์

กรมธรรม์ประกันชีวิตไม่ว่าจะเป็นแบบใด จะมีข้อกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขคล้ายคลึงกันซึ่งสรุปลักษณะที่สำคัญๆ ได้ดังนี้:-

(๑) ข้อตกลงเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ผู้เอาประกันจะได้รับ คือ:-

(๑) **แบบของสัญญา (Type of Contract)** ข้อกำหนดถึงเหตุการณ์ที่บริษัทจะต้องจ่ายเงินที่เอาประกันให้ คือเมื่อผู้เอาประกันมรณะหรือรอดอยู่ เป็นต้น รวมทั้งการระบุชื่อผู้เอาประกัน และบริษัท จำนวนเงินที่เอาประกัน และวิธีชำระเบี้ยประกัน

(๒) **ข้อตกลงเกี่ยวกับการจ่ายเงินที่เอาประกัน (Promise to Pay)** หน้าที่ที่บริษัทจะพึงจ่ายเงินที่เอาประกันให้แก่ใคร เท่าใดและเมื่อใด จะต้องระบุไว้โดยชัดเจนมิให้มีข้อสงสัยใดๆ ซึ่งบุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจได้ ต้องไม่เินเยื่อหรือกำกวมเป็นอันขาด เพื่อว่าผู้เอาประกันจะได้ไม่ต้องเสียเวลาสอบถามทนายความหรือบุคคลอื่น อันจะทำให้เสียทั้งเวลาและเงินทอง

(๓) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับเบี้ยประกัน (Premium Clause)** จะต้องแสดงจำนวนเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันพึงชำระ ระยะเวลาและวิธีชำระเบี้ยประกันไว้โดยละเอียด เพื่อผู้เอาประกัน

กันจะได้ไม่ขาดชำระเบี้ยประกันเพราะความเข้าใจผิด ข้อตกลงนี้มีได้บังคับให้ผู้เอาประกันต้องชำระเบี้ยประกัน เป็นแต่เพียงว่า หากมิได้ชำระเบี้ยประกันก็จะทำให้สัญญาสิ้นสุดบังคับ หรือหากบริษัทตกลงว่าสัญญาไม่สิ้นสุดบังคับ หากมีความมรณะเกิดขึ้นในระหว่างนั้น บริษัทจะถือว่าเป็นหนี้ที่จะหักออกจากจำนวนเงินเอาประกันที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับประโยชน์ จำนวนเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันค้างชำระจะไม่มีโอกาสมีจำนวนเกินกว่ามูลค่าเวนคืนเงินสดที่จะทำให้บริษัทถือเป็นหนี้และฟ้องร้องเรียกเอาจากผู้เอาประกันได้ เพราะต้องมีข้อกำหนดไว้ในกรมธรรม์ว่า

(ก) สัญญาจะขาดอายุทันทีที่ผู้เอาประกันขาดส่งเบี้ยประกัน เบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันจะต้องชำระล่วงหน้าทุกงวดเพื่อความคุ้มครองในงวดถัดไป หรือ

(ข) หากมีข้อตกลงไว้เป็นพิเศษ บริษัทจะหักเงินเบี้ยประกันที่ค้างไว้แต่ละงวดนี้จากมูลค่าเวนคืนเงินสดจนหมดไป สัญญาจะสิ้นสุดบังคับทันที

จำนวนเบี้ยประกันที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์นี้ บริษัทจะเปลี่ยนแปลงภายหลังไม่ได้ トラบไคที่กรมธรรม์มีผลบังคับอยู่ไม่ว่าในภายหลังผู้เอาประกันจะกลายเป็นผู้มีสุขภาพไม่สมบูรณ์เจ็บป่วยก็ตาม และトラบไคที่ผู้เอาประกันปฏิบัติถูกต้องตามสัญญา จ่ายเบี้ยประกันครบถ้วน บริษัทจะบอกเลิกสัญญาไม่ได้

ข้อสังเกตประการหนึ่งก็คือ อัตราเบี้ยประกันและจำนวนเงินที่บริษัทจะจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันได้คำนวณจากจำนวนเงินเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันจะจ่ายเป็นรายปี ฉะนั้นในกรณีที่ผู้เอาประกันถึงแก่มรณะในระหว่างปีใดที่ยังมิได้ชำระเบี้ยประกันครบสำหรับปีนั้น บริษัทจะหักจำนวนเบี้ยประกันที่ยังค้างอยู่สำหรับปีนั้นออกจากเงินที่เอาประกัน แต่หากผู้เอาประกันเพียงชำระเบี้ยประกันเป็นงวดๆ ภายในปีหนึ่งๆ บริษัทจะหักเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันยังมีได้ชำระให้ครบปีไม่ได้ เพราะได้คิดค่าส่วนที่จะเกิดขึ้นไว้ใ้เบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันจะจ่ายเป็นงวดๆ ไว้แล้ว

ผู้เอาประกันมีหน้าที่ต้องชำระเบี้ยประกันโดยตรงต่อสำนักงานของบริษัท แต่บริษัทอาจให้บริการด้วยการแต่งตั้งตัวแทนโดยมอบอำนาจเป็นหนังสือให้รับชำระเบี้ยประกันจากผู้เอาประกันได้ ในการนี้ตัวแทนจะต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจ และออกใบเสร็จรับเงินในนามของบริษัท ลงนามโดยตัวแทนผู้นั้นให้แก่ผู้เอาประกันทันที

(๔) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการผ่อนเวลาชำระเบี้ยประกัน (Grace Period) คือข้อกำหนดที่ให้ความคุ้มครองต่อไปอีก ๓๑ วัน นับจากวันที่ผู้เอาประกันต้องชำระเบี้ยประกันใน

งวดต่อไปและการที่ผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกันเข้าไปในระหว่างนี้ บริษัทจะไม่คิดดอกเบี้ยจากเบี้ยประกันที่ค้างชำระนี้และจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้ หากมีภัยเกิดขึ้นที่ทำให้บริษัทต้องรับผิดชอบตามสัญญา โดยหักจำนวนเบี้ยประกันที่ค้างชำระนี้ออก แต่หากผู้เอาประกันยังไม่ชำระเบี้ยประกันหลังจากกำหนดดังกล่าว บริษัทจึงจะคิดดอกเบี้ย

(๕) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิขอแปลงสัญญา (Conversion Privilege)** คือ ข้อกำหนดให้สิทธิผู้เอาประกันที่จะขอแปลงสัญญาประกันชีวิตฉบับปัจจุบันเป็นสัญญาประกันชีวิตแบบอื่นได้ และหากสัญญาใหม่นั้นมีจำนวนเบี้ยประกันสูงกว่าสัญญาเดิม ผู้เอาประกันไม่ต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้ เช่น ไม่ต้องรับการตรวจโรคใหม่ แต่หากสัญญาใหม่นั้นมีจำนวนเบี้ยประกันต่ำกว่าสัญญาปัจจุบันแล้ว จะต้องมีการตรวจโรคใหม่เสมอ สัญญาใหม่จะมีระยะเวลาคุ้มครองไม่เกินกว่าสัญญาเดิม หรือจะของชำระเบี้ยประกันโดยนำเอามูลค่าเวนคืนเงินสดไปซื้อสัญญาที่ไม่ต้องชำระเบี้ยประกันอีกต่อไป ซึ่งมีผลบังคับไปอีกชั่วระยะเวลาหนึ่ง หรือมีสัญญาบังคับเท่าสัญญาเดิม แต่มีจำนวนเงินเอาประกันลดลง

(๖) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเลิกสัญญา (Cash Surrender Value)** คือข้อกำหนดที่ผู้เอาประกันจะได้รับเงินคืนจากบริษัท เรียกว่า มูลค่าเวนคืนเงินสด โดยการบอกเลิกสัญญาหรือของชำระเบี้ยประกัน

(๗) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งและผู้รับประโยชน์ (Beneficiary Clause)** คือ ในสัญญาประกันชีวิต ผู้เอาประกันจะถูกขอร้องให้ระบุตัวผู้รับประโยชน์ไว้แจ้งชัด เพื่อจะได้ไม่เป็นปัญหาในการที่บริษัทจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้ ผู้รับประโยชน์นั้นจะเป็นใครก็ได้ คือจะเป็นคนธรรมดา บริษัทห้างร้าน มูลนิธิสมาคมหรือนิติบุคคลอื่นใด และไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสียใดๆ กับผู้เอาประกัน และหากผู้เอาประกันมิได้จำกัดสิทธิเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ไว้กับบริษัทก่อนแล้ว ผู้เอาประกันมีสิทธิจะเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์เมื่อใด หรือกี่ครั้ง ก็ได้ไม่มีข้อจำกัดแต่จะต้องแจ้งให้บริษัททราบและให้บริษัทสลักหลังกรมธรรม์ไว้

ผู้เอาประกันแม้ว่าจะได้แต่งตั้งผู้รับประโยชน์ไว้ในกรมธรรม์แล้วก็ตาม ยังคงมีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะเลิกสัญญา กู้เงินจากบริษัท แปลงสัญญาหรือกระทำการใดๆ โดยสมบูรณ์ ผู้รับประโยชน์นี้อาจเป็นคนเดียวหรือหลายคน หรือจะลำดับผู้รับประโยชน์ว่าใครมีสิทธิได้รับคนแรกหรือคนถัดไปอย่างไรก็ได้

(๘) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการต่ออายุกรมธรรม์ (Reinstatement)** โดยปกติกรมธรรม์จะขาดอายุเมื่อผู้เอาประกันมิได้ชำระเบี้ยประกันพ้นกำหนดก่อนเวลาชำระเบี้ยประกัน (๓๐ วัน) แล้ว แต่โดยผลของข้อกำหนดนี้ ผู้เอาประกันอาจร้องขอต่อบริษัทขอให้สัญญากลับมีผลบังคับใหม่ได้ทราบโดยที่ยังไม่ได้ชำระมูลค่าเวนคืนเงินสด หรือขอแปลงสัญญาเป็นชำระค่าครบแบบโคไปแล้ว

สัญญาที่กลับมีผลบังคับใหม่นี้จะดำรงไว้ซึ่งสิทธิหรือผลประโยชน์เหมือนสัญญาเดิมที่มีได้เคยสิ้นผลบังคับมาก่อนเลย แต่ผู้เอาประกันอาจจะต้องใช้สิทธิต่ออายุสัญญานี้ภายใน ๓๐ วัน โดยยื่นใบคำขอแสดงความจำนงและยืนยันว่าจะมีสุขภาพดีอยู่ แต่หากแสดงเจตจำนงหลังจากระยะหนึ่งแล้ว (โดยปกติจะต้องภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่สัญญาขาดอายุ) จะต้องได้รับการตรวจโรคเพื่อสอบคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้จากบริษัทใหม่ และจะต้องจ่ายเบี้ยประกันค้างชำระพร้อมด้วยดอกเบี้ยหรือหนี้สินที่มีกับบริษัทให้ครบถ้วนเสียก่อนด้วย

(๙) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโต้แย้งความสมบูรณ์แห่งสัญญา (Incontestability)** ตามกฎหมายบริษัทมีสิทธิจะบอกล้างสัญญาประกันชีวิตที่ได้กระทำขึ้นด้วยเจตนาทุจริต ของผู้เอาประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๖๕ โดยต้องใช้สิทธินี้ภายใน ๕ ปี นับจากวันทำสัญญา แต่บริษัทอาจจำกัดสิทธินี้โดยตกลงไว้ในกรมธรรม์ว่า จะไม่บอกล้างสัญญาตามมาตรา ๘๖๕ หากสัญญามีผลบังคับมาแล้ว ๑ หรือ ๒ ปี เพื่อช่วยเหลือผู้รับประโยชน์ที่บริสุทธิ์

(๑๐) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการขอลงเงินคืนจากบริษัท (Cash Surrender Value)** ผู้เอาประกันที่ประสงค์จะได้รับเงินที่ออมไว้กับบริษัทคืนได้โดยการเลิกสัญญาประกันชีวิตเสียก่อน จำนวนเงินที่ได้รับนี้จะน้อยกว่าเงินสำรองประกันชีวิตเพราะค่าใช้จ่ายที่บริษัท ต้องจ่ายไปในการจ่ายเงินคืนแก่ผู้เอาประกันและบริษัทได้หักเงินอีกจำนวนหนึ่ง (Surcharge) ที่จะทำให้บริษัทต้องขายหลักทรัพย์ต่ำกว่าราคาจริง และการสูญเสียดอกเบี้ยที่จะได้รับจากการลงทุน ทั้งไม่ต้องการให้ผู้เอาประกัน ใช้สิทธิเลิกสัญญาโดย พร่ำเพรื่อ จึงต้องหัก จำนวนเงินดังกล่าวออกจากเงินสำรองประกันชีวิต

(๑๑) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิขอกู้ยืมเงิน (Policy Loan)** เมื่อกรมธรรม์เริ่มมีมูลค่าเวนคืนเงินสด บริษัทจะให้สิทธิผู้เอาประกันที่จะกู้ยืมเงินจากบริษัทได้โดยยึดถือกรมธรรม์ไว้เป็นประกัน (สิทธิกู้ยืมเงินได้นี้โดยปกติหลังจากที่สัญญามีผลบังคับแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี) จำนวนเงินที่ให้กู้ยืมจะต้องไม่เกินกว่ามูลค่าเวนคืนเงินสด โดยเสียดอกเบี้ยให้แก่บริษัทในอัตราค่าประมาณ

๖-๘% (ที่จริงบริษัทได้ส่งเสริมให้ผู้เอาประกันกู้ยืมเงินจากบริษัท เพราะหากจำนวนเงินที่ผู้
บวกดอกเบี้ยค้างจ่ายเท่ากับจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดเมื่อใด กรมธรรม์จะสิ้นสุดบังคับทันที
และการกู้ยืมเงินนี้เป็นการลดจำนวนความคุ้มครองที่ผู้เอาประกันจะได้รับจากบริษัท คือถ้าหาก
ผู้เอาประกันถึงแก่ภรรณะหรือสัญญาครบอายุ บริษัทจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้โดยหักหนี้คงกล่าว
รวมทั้งดอกเบี้ยออก และผู้ที่กู้เงินจากบริษัทไปแล้วโดยปกติจะปล่อยให้สัญญาขาดอายุ)

(๑๒) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งอายุคาดเคลื่อน (Misstatement of Age) คือการ
ที่ผู้เอาประกันแจ้งอายุของตนต่ำกว่าอายุจริงอันเป็นเหตุ ให้บริษัทเรียก เก็บเบี้ยประกันต่ำกว่าที่
ควรเก็บซึ่งจะทำให้สัญญาเป็นโมฆียะซึ่งบริษัทจะบอกล้างและปฏิเสธความรับผิดชอบได้ แต่
โดยผลของข้อตกลงพิเศษนี้ บริษัทจะเพียงลดจำนวนเงินที่เอาประกันลง โดยถือว่า ผู้เอาประ
กันชำระเบี้ยประกันต่ำกว่าที่ควรชำระจริงซึ่งควรจะคำนวณได้จากอายุที่แท้จริงของเขา

แต่หากอายุที่แท้จริงของผู้เอาประกันเกินกำหนดที่บริษัทจะรับประกันแล้ว สัญญาจะ
เป็นโมฆียะ

(๑๓) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ่ายเงินที่เอาประกันเป็น ๒ เท่า (Accidental Death
Benefit—Double Indemnity) ถ้าผู้เอาประกันจ่ายเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย บริษัทจะจ่าย
เงิน เอาประกันเพิ่มให้ ๒ เท่า ถ้าความภรรณะของผู้เอาประกันเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น
โดยตรงจากเหตุการณ์อันรุนแรง บังเกิดจากภายนอกและเห็นประจักษ์และผู้เอาประกันมิได้คาด
หมาย กระทำให้ผู้เอาประกันถึงแก่ภรรณะหรือได้รับบาดเจ็บอย่างใด ๆ อันเป็นเหตุให้ถึงแก่
ภรรณะซึ่งต้องเกิดขึ้นภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับบาดเจ็บ

จำนวนเบี้ยประกันที่ต้องชำระเพิ่มขึ้นนี้ มิได้มีผลให้จำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดของ
กรมธรรม์เพิ่มขึ้นแต่ประการใดและจะใช้ บังคับได้ トラบเท่าที่ กรมธรรม์ ฉบับเดิมยังสม บูรณ์อยู่
ฉะนั้น หากได้มีการแปลงกรมธรรม์แบบการประกันขยายระยะเวลาแห่งการประกัน (Extended
Term Insurance) หรือการประกันชำระค่าครบในยอดคง (Paid-Up Policy) หรือกรมธรรม์
เดิมสั้นอายุลงเพราะผู้เอาประกันขาดชำระเบี้ยประกัน ข้อกำหนดนี้จะสิ้นสุดบังคับลงด้วย และ
โดยทั่วไปบริษัทจะไม่สัญญาจ่ายเงินทดแทนเป็น ๒ เท่านี้สำหรับผู้เอาประกันที่มีอายุเกินกว่า
๕๕ ปี แต่ในกรณีที่ได้ออกกรมธรรม์เมื่อผู้เอาประกันมีอายุน้อยก็อาจจะกำหนดให้มีข้อตกลงนี้
จนอายุถึง ๖๐-๖๕ ปีก็ได้ บริษัทจะไม่รับผิดชอบจ่ายเงินคงกล่าวในกรณีที่ความภรรณะเกิดขึ้น
จากการกระทำอันวิบัติกรรมค้ำใจสมัคร การทำร้ายตนเอง สงครามหรือการกระทำ โดย

มิชอบด้วยกฎหมายอันมีผลให้ผู้เอาประกันถึงแก่กรรม และหนี้สินเงินกู้ที่ผู้เอาประกันมีต่อบริษัท จะไม่ทำให้จำนวนเงินผลประโยชน์นี้ลดลงจำนวนลงแต่ประการใด

(๑๔) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ่ายเงินทดแทนเมื่อผู้เอาประกันถึงแก่ทุพพลภาพ (Disability Benefit)** เป็นข้อกำหนดเพิ่มเติมโดยผู้เอาประกันเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยว่าบริษัทจะจ่ายเงินทดแทนให้เมื่อผู้เอาประกันกลายเป็นบุคคลทุพพลภาพโดยถาวร และสิ้นเชิงอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุหรือโรคร้ายไข้เจ็บ

ผลประโยชน์ที่จ่ายให้อาจเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดหรือ ๒ อย่างดังต่อไปนี้:-

ก. **การงดชำระเบี้ยประกัน (Waiver of Premium)** คือข้อกำหนดที่ว่า ผู้เอาประกันจะไม่ต้องชำระเบี้ยประกันอีกต่อไปโดยถือเสมือนหนึ่งว่าได้ชำระเบี้ยประกันครบจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญาแล้ว หากกลายเป็นบุคคลทุพพลภาพโดยสิ้นเชิงและถาวรขึ้นเมื่อใด และเมื่อกรรมกรรมครบอายุหรือผู้เอาประกันถึงแก่กรรมลงเมื่อใด บริษัทจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้เต็มตามจำนวนที่ตกลงไว้ในสัญญานั้น

ข. **รายได้ในระหว่างทุพพลภาพ (Disability Income)** บริษัทอาจกำหนดจะจ่ายเงินเป็นรายเดือนแก่ผู้เอาประกันไปตลอดชีวิตหรือจนกว่าจะสิ้นระยะเวลาของสัญญาเมื่อผู้เอาประกันเป็นบุคคลทุพพลภาพโดยสิ้นเชิงและถาวร เงินจำนวนนี้จะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่เอาประกันโดยทั่วไปบริษัทจะจ่ายเงินรายเดือนให้เดือนละ ๕-๑๐ บาท ต่อจำนวนเงินเอาประกัน ๑,๐๐๐ บาท เงินได้ประจำนี้จะกำหนดพร้อมกับข้อ ก. ด้วยก็ได้

ข้อกำหนดนี้มีผลเช่นเดียวกับการจ่ายเงินที่เอาประกันเป็น ๒ เท่า คือ ไม่ทำให้จำนวนเงินมูลค่าเวนคืนเงินสดเพิ่มขึ้นแต่ประการใด จำนวนเงินรายเดือนที่จ่ายนี้จะไม่ทำให้จำนวนเงินเอาประกันลดลงเช่นกันและมูลค่าเวนคืนเงินสดของกรรมกรรมก็จะคงเพิ่มจำนวนขึ้นตามปกติ และบริษัทจะจ่ายเงินเอาประกันให้เต็มจำนวนเมื่อผู้เอาประกันถึงแก่กรรมหรือเมื่อกรรมกรรมครบอายุของการประกันแบบสะสมทรัพย์

บริษัทจะไม่ทำสัญญาให้ผลประโยชน์แก่ผู้เอาประกันในเรื่องนี้ หากผู้เอาประกันเข้าทำสัญญาเมื่อมีอายุเกินกว่า ๕๐-๕๕ ปี แต่หากมีสัญญาก่อนหน้านั้นบริษัทอาจยอมให้ความคุ้มครองจนผู้เอาประกันมีอายุ ๖๐ ปีก็ได้ และเมื่อมีการเลิกข้อกำหนดนี้เมื่อใด บริษัทจะคืนเบี้ยประกันส่วนที่เหลือนั้นให้ผู้เอาประกัน

(๑๕) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการชำระเบี้ยประกันเมื่อบิดาถึงแก่กรรม** (The Payor Clause) คือ กรรมธรรม์ที่สร้างขึ้นเพื่อความคุ้มครองแก่ผู้เยาว์โดยบิดาหรือผู้ปกครองของผู้เยาว์เป็นผู้ชำระเบี้ยประกัน การที่บุคคลดังกล่าวถึงแก่กรรมหรือทุพพลภาพโดยสิ้นเชิง ทำให้ไม่สามารถชำระเบี้ยประกันต่อไปได้ ผลก็คือ กรรมธรรม์จะขาดอายุลง ฉะนั้น โดยผลของข้อกำหนดนี้ บริษัทจะถือว่า ได้รับชำระเบี้ยประกันชีวิตเต็มจำนวนที่ตกลงในสัญญาไว้แล้วทันทีที่ผู้ชำระเบี้ยประกันถึงแก่กรรมหรือกลายเป็นบุคคลทุพพลภาพ หรืออาจจะกำหนดว่า จะไม่ต้องมีการชำระเบี้ยประกันจนกว่าผู้เยาว์จะมีอายุครบที่กำหนดไว้และเมื่อนั้นผู้เยาว์ก็จะเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันต่อไปจนครบกำหนดเวลาที่ต้องชำระเบี้ยประกัน

(๑๖) **วันที่สัญญามีผลบังคับ** (Policy in Effect) คือ วันที่สัญญาเริ่มมีผลบังคับ:—

ก. เมื่อผู้เอาประกันได้กรอกใบคำขอเอาประกันและใบตรวจโรคเรียบร้อยแล้วพร้อมทั้งได้ชำระเบี้ยประกันงวดแรกและผู้เอาประกันได้รับมอบกรรมธรรม์จากบริษัทโดยมิได้โต้แย้งแต่ประการใด หรือ

ข. เมื่อบริษัทหรือตัวแทนของบริษัท ออกใบเสร็จแสดงการรับ ชำระเบี้ย ประกันงวดแรกพร้อมทั้งได้รับใบคำขอเอา ประกันและ ใบตรวจ สุขภาพที่ผู้เอา ประกัน ได้กรอก และเซ็นชื่อเรียบร้อยแล้ว

(๑๗) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล** (Dividends) คือ บริษัทจะจ่ายเงินกำไรจากการรับประกันชีวิตของกรรมธรรม์ประเภทนั้น และเมื่อบริษัทมีกำไรจากการประกอบการทั้งสิ้นด้วย แต่บริษัทจะจ่ายส่วนหนึ่งของกำไรดังกล่าวให้แก่ผู้เอาประกันเฉพาะกรรมธรรม์ที่มีข้อตกลงไว้ให้ก่อนแล้วเท่านั้น (Participating Policy) โดยปกติกรรมธรรม์ประเภทนี้ บริษัทจะเก็บเบี้ยประกันล่วงหน้าสูงกว่าที่ควรจะเก็บเพื่อนำเอาส่วนที่เกินนี้ไปลงทุน

มูลที่มาของกำไรที่จะจ่ายให้แก่ผู้เอา ประกันโดยทั่วไป ก็ได้ มาจาก การที่มี อัตรารมณะ และค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแก่บริษัทน้อยกว่าที่ใช้ในการคำนวณเบี้ยประกัน ได้คอกผลจากการลงทุนเกินกว่าที่ ใช้ในการ คำนวณเบี้ย ประกันและ กำไรที่ได้รับจากการที่ผู้เอาประกันขอเลิก กรรมธรรม์เป็นต้น และโดยปกติบริษัทจะจ่ายเงินปันผลให้แก่ ผู้เอาประกัน คนใดก็ตาม เมื่อกรรมธรรม์ฉบับ

นั้นได้มีผลบังคับมาด้วยอย่างน้อย ๑-๒ ปี และเมื่อผู้เอาประกันได้ชำระเบี้ยประกันงวดของปี
ถัดไปแล้วด้วย

๒. ข้อกำหนดที่ผู้เอาประกันพึงปฏิบัติเพื่อให้สัญญาที่มีผลสมบูรณ์ และมี สิทธิที่จะได้รับเงินเอาประกันจากบริษัท

ได้แก่ข้อกำหนดที่ผู้เอาประกันพึงต้องปฏิบัติ มิฉะนั้น จะทำให้สัญญาสิ้นผลบังคับลง
หรือหมดสิทธิที่จะเรียกร้องเงินค่าทดแทนจากบริษัท หรือเป็นเหตุให้บริษัทสามารถกำหนด
เงื่อนไขหรือหน่วงเหนี่ยวการจ่ายเงินที่เอาประกัน

(๑) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรม (Suicide Clause) ในกรณีที่ผู้
เอาประกันกระทำอัตวินิบาตกรรม ภายในเวลา ๑ ปี นับแต่วันทำสัญญา บริษัทจะรับผิดชอบแต่
เพียงคืนเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันได้จ่ายมาเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้เอาประกันกระทำ
อัตวินิบาตกรรมเพื่อหวังเงินเอาประกัน (ป.พ.พ. มาตรา ๘๙๕)

(๒) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโอนสิทธิที่จะรับเงินผลประโยชน์ (Assignment)
บริษัทจะไม่รับผิดชอบในการเปลี่ยนหรือกำหนดตัวผู้รับประโยชน์ เว้นแต่จะได้รับแจ้งจากผู้เอา
ประกันเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว

(๓) ข้อกำหนดเกี่ยวกับความมรณะอันเนื่องมาจากภัยสงคราม (War Clause) คือ
กรมธรรม์จะสิ้นผลบังคับลงชั่วคราวในระหว่างที่ผู้เอาประกันเข้ารับราชการทหารใน ระหว่างสง-
ครามหรือข้อพิพาทเช่นการสงคราม ฉะนั้น หากความมรณะเกิดขึ้นแก่ผู้เอาประกันในระหว่าง
นั้น บริษัทจะไม่รับผิดชอบแต่ประการใด จึงคงคืนเบี้ยประกันพร้อมด้วยดอกเบี้ยให้เท่านั้น
แต่เมื่อผู้เอาประกันได้พ้นจากหน้าที่ราชการทหารกลับเป็นพลเรือนตามเดิมเมื่อไร สัญญาที่จะ
กลับมีผลบังคับโดยสมบูรณ์ตามเดิม

(๔) ข้อกำหนดเกี่ยวกับความมรณะอันเนื่องมาจากภัย จากการ เดินทางทาง อากาศ
(Aviation) กรมธรรม์ประกันชีวิตส่วนมากยกเว้นความรับผิดชอบของบริษัทในกรณีที่ความมรณะของ

ผู้เอาประกันเกิดขึ้นเนื่องจากการเดินทางทางอากาศ เว้นแต่จะกำหนดไว้ในเงื่อนไขเป็นพิเศษ และผู้เอาประกันได้เสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นแล้ว

(๕) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ (Payment of Cash Value)** เพื่อป้องกันมิให้ผู้เอาประกันเลิกกรมธรรม์เพื่อขอรับมูลค่าเวนคืนเงินสดโดยไม่จำเป็น และรักษาฐานะการเงินของบริษัท บางกรมธรรม์จึงต้องกำหนดให้สิทธิแก่บริษัทที่จะยืดเวลาจ่ายเงินดังกล่าวได้ไม่เกิน ๖ เดือน

(๖) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับประกันสตรี (Women)** ในทางปฏิบัติบริษัทจะรับประกันสตรีก็ต่อเมื่อได้กำหนดเงื่อนไขไว้แตกต่างไปจาก บรูซเพศทั้งนี้ ก็เนื่อง มาจาก ความ แตกต่างทางด้านสุขภาพอนามัย

(๗) **ข้อกำหนดเกี่ยวกับอายุที่จะเอาประกันได้ (Age)** บริษัทส่วนมากไม่ยอมรับประกันบุคคลที่มีอายุเกินกว่า ๖๕ ปี เนื่องจากค่าต้นทุนแห่งการประกันสูงเกินกว่าความสามารถของบุคคลในวัยดังกล่าวจะชำระได้.